

На варті бібліотеки

Що таке бібліотечна крадіжка? Укладачі словників та енциклопедій не дають щодо цього ніяких роз'яснень. Проте це прикре явище, недостойне цивілізованої людини, існує в повсякденному житті, є доволі стійким, а коріння його сягає ледь не в сиву давнину. Відомі випадки пограбування навіть бібліотек фараонів.

Переглядаючи старі газети, натрапляєш на повідомлення про це непереборне, по-суті, зло. От, скажімо, газета «Кієвлянинь» (1911 р., №231) розповідає: «20 серпня виявлено крадіжку з бібліотеки св. Володимира цінного видання на французькій мові «Псалми Давида». Викрадене видання знаходилося у вітрині, яку було зламано. У приміщення бібліотеки злоумисник проник через двері, які відчинив за допомогою підбраного ключа. Крім «Псалмів Давида», злодій викрав ще кілька дрібних речей на суму 100 крб.»

Змінювався час, здавалося, мала б змінитися й людська психологія, а мораль піднятися на вищий щабель. Проте з відкритих фондів бібліотек (і не тільки з них) не припиняються спроби винесення, а попросту, крадіжок різної літератури - за цінністю, змістом, форматом, товщиною. Виносять сторінками, завдаючи непоправної шкоди книзі чи журналу, главами, частинами, а обкладинки викидають.

Приміром, дехто К. викрала шість книжок, Ш. - дві, М. - також дві, С. - п'ять. На жаль, цей список можна продовжувати. Ми не оголошуємо прізвища цих крадіїв, адже йдеться про студентів, за яких ручалися їхні декани, ректори. Ще прикріше, коли до народних скарбів простягають руки деякі викладачі вузів та різного роду курсів, військовослужбовці тощо.

У 1993 р. контролери ЦНБ, яку протягом року відвідують понад 100 тис. читачів, виявили понад 4 тис. порушників «Правил користування бібліотекою», а близько 30 читачів затримали з викраденими книгами.

Серед літератури, яку в такий ганебний спосіб намагалися вилучити з фонду Бібліотеки, - «Физический энциклопедический словарь», «Дипломаты лицом к лицу», «Краткий медико-биологический словарь», «Україна в цифрах», «ІВМ РС для пользователей», «Українські землі у міжнародній торгівлі», «Русско-английский словарь», «Энциклопедия юного физика» тощо.

Аналіз основ злочинного явища - парафія соціологів, психологів, педагогів, медиків, нарешті, правоохоронних органів. Бібліотека відшукує свої способи боротьби з крадіжками. Це - самозахист і захист національних та державних цінностей. Утім, засоби ці, доволі ефективні та різноманітні, є службовою таємницею. Звичайно, спрацьовує і досвідченість працівників підрозділу державної служби охорони м. Києва та їхня професійна інтуїція.

Злодії вдаються до дивовижних хитрувань, щоб приспати увагу варті чи чергових. Тим часом інколи, проходячи повз турнікет, чуєш обурені голоси: «Яке ви маєте право перевіряти?.. Чому я не можу пройти, не розкриваючи сумку?..» і т. д. Зазначимо, на подібні емоції має право тільки читач, а охоронець при цьому змушений терпіти образи, невихованість, навіть приниження і бути коректним та ввічливим.

Читачів-крадіїв позбавляють права користуватися бібліотекою. Але ж вони прийдуть до іншої. Чи піде урок на користь? Де гарантія, що історія не повториться?

На жаль, ніхто поки що не придумав універсальних засобів захисту Книги й державного майна в її образі. Наскільки мені відомо, жодна бібліотека за розкрадання книг або спробу вчинити цей злочин не зверталася з позовом до суду. Злодіїв, як правило, встигають «схопити за руку». Але покарання має бути. Не суд, бо всім відома наша інтелігентська м'якотілість. Хай це буде лаконічна помітка в дипломі чи трудовій книжці. Можливо, хтось запропонує інші способи?

Наталія Солонська

Книжка.
«Правила
к божественному
причащенію ...»
К., 1739.